

شیوه نامه تهیه طرحهای تفکیک از مبدأ و دفن بهداشتی پسماندهای روستایی

برای تهیه طرحهای اجرایی تفکیک از مبدأ و دفن بهداشتی در ارتباط با پسماندهای جامد روستایی موضوع سرفصل چهارم بند ۱۶ و ۱۷ دستورالعمل اجرایی توزیع عواید متمرکز دهیاریهای کشور و ارسال آن به دفتر عمران و توسعه روستایی معاونت امور دهیاریها، موارد ذیل باید بطور کامل مورد بررسی و توجه قرار گیرند.

۱- مطالعات پایه

۱-۱- بررسی موقعیت جغرافیایی و مشخصات طبیعی مجموعه روستاهای واقع در پروژه، اقلیم، توپوگرافی، خاک شناسی، زمین شناسی و وضعیت آبهای سطح الارضی و تحت الارضی.

۲-۱- بررسی و برآورد ویژگی های جمعیتی و نرخ رشد جمعیت در منطقه و در مجموعه روستاهای واقع در محدوده اجرای پروژه در افق بیست ساله.

۳-۱- بررسی و تعیین ترکیب فیزیکی پسماندهای روستایی منطقه.

۴-۱- بررسی وضع موجود مدیریت پسماندهای روستایی شامل میزان تولید زباله (سرانه تولید، میزان کل تولید و ...)، تفکیک از مبدأ و بازیافت، ذخیره سازی در محل، نحوه جمع آوری و حمل و نیز وضعیت دفع نهایی آنها.

۵-۱- تهیه گزارشات توجیه فنی، اقتصادی و زیست محیطی پروژه.

۲- طرح دفن بهداشتی پسماندهای روستایی

۱-۲- مکان یابی دقیق محل دفن بهداشتی

۱-۱-۲- وجود فاصله مناسب یک روستا از سایر روستاهای اقماری واقع در پروژه (داشتن مرکزیت) و رعایت فاصله لازم محل دفن با کلیه مراکز جمعیتی.

۲-۱-۲- توجیه مکان انتخابی از نظر معیارهای :

الف- مهندسی (نزدیکی و دسترسی به محل دفن، توپوگرافی منطقه، زمین شناسی و نوع خاک منطقه، وضعیت فیزیکی محل جهت پذیرش زباله تا انتهای دوره طرح، هیدرولوژی و قابلیت زهکشی منطقه، دما و بادهای غالب در منطقه، تسهیلات برق رسانی، آب و سیستم فاضلاب، فاصله از فرودگاه، فاصله از مراکز تاریخی و باستانی و حفظ کلیه نواحی حساس و بحرانی و) .

ب- زیست محیطی (داشتن فاصله مناسب از آبهای سطحی و همچنین نداشتن آثار آلاینده‌گی برای آبهای زیرزمینی با توجه به عمق سفره های آب، آلودگی هوا و کنترل بو، حفظ اکوسیستم های آبی و خشکی، حفظ منابع طبیعی، حفظ بهداشت عمومی، کنترل سر و صدا برای ساکنان مجاور، محدوده اراضی حفاظت شده و) .

ج- اقتصادی (هزینه توسعه محل، هزینه های سالانه بهره برداری و نگهداری، نزدیکی به آب و منابع انرژی، استفاده کنونی و کاربری آتی زمین در برنامه های بلند مدت و جهات توسعه روستا و) اعتبارات این بند شامل هزینه تملک زمین نمی شود بلکه زمین مورد نیاز برای دفن پسماندها باید از طریق خودیاری و یا هماهنگی با سایر نهادها و ارگانها مهیا گردد.

د- سیاسی و اجتماعی (معیارهای زیبایی شناختی، پذیرش از سوی مردم، مسائل سیاسی منطقه و) .

۱-۲-۳- توجیه مکان از نظر داشتن مجوزهای لازم برای دفن بهداشتی از سازمان های ذیربط (منابع طبیعی، محیط زیست، شورای بهداشت شهرستان، سازمان آب منطقه ای و سایر مراجع مرتبط) .

۱-۲-۴- حتی الامکان باید سعی شود مجموعه روستاهای مجاور یک شهر، از محل دفن زباله های آن شهر با هماهنگی شهرداری مربوطه استفاده نمایند.

۱-۲-۵- برای صدور مجوز و انتخاب محل دفن باید قوانین و مقررات محلی، منطقه ای و ملی در نظر گرفته شوند.

۲-۲- طراحی محل دفن بهداشتی و سیستم جمع آوری پسماندها

در سطح روستا

۱-۲-۲- بررسی ماشین آلات مناسب برای جمع آوری، حمل و دفن زباله ها.

۲-۲-۲- بررسی شیوه جمع آوری و حمل، مسیرهای مناسب جمع آوری پسماندها از سطح روستاها، دفعات و زمان های جمع آوری و نیز در موارد لازم بررسی ایستگاه های انتقال.

۲-۲-۳- بررسی و انتخاب شیوه مناسب دفن با توجه به شرایط منطقه.

۲-۲-۴- محاسبه و برآورد مساحت و فضای لازم برای دفن بهداشتی پسماندها در افق بیست ساله (با توجه به جمعیت و میزان پسماند روستاهای تحت پوشش طرح) .

۲-۲-۵- انجام محاسبات خاکبرداری، خاکریزی و ایجاد ترانشه ها، جاده های دسترسی، پوشش در محل دفن، فضای سبز، حصارکشی محل دفن و) .

۲-۲-۶- بررسی مسائل فنی مربوط به شیرابه و روش دفع آن در محل دفن مورد نظر.

۲-۲-۷- فاز بندی مراحل انجام طرح و تنظیم برنامه عملیات آماده سازی و بهره برداری.

۲-۲-۸- ارایه روشهای کنترل بهداشت و ایمنی در محل و پایش محل دفن در طول زمان بهره برداری.

۲-۳- تعیین هزینه های اجرای طرح

برآورد هزینه های اجرای پروژه باید با توجه به توان مالی دهیاریها، بکارگیری کلیه امکانات محلی و مشارکت مردم و نیز رعایت حداکثر صرفه جویی و تعیین سهم هر يك از دهیاریهای واقع در محدوده پروژه باشد. هزینه های مورد نظر به شرح ذیل می باشند :

۲-۳-۱- هزینه آماده سازی فیزیکی و عملیات عمرانی محل دفن شامل ایجاد ترانشه ها، خاکبرداری، خاکریزی، احداث زهکشی ها، نقشه برداری، ماشین آلات و

۲-۳-۲- هزینه احداث جاده های دسترسی.

۲-۳-۳- هزینه احداث تسهیلات، آبرسانی، برق رسانی، تلفن، حصارکشی و کلیه تأسیسات مناسب در محل سایت.

۲-۳-۴- هزینه های لازم برای آموزش مردم و پرسنل.

۲-۳-۵- هزینه احداث فضای سبز.

۲-۳-۶- سایر هزینه ها.

۲-۴- تهیه نقشه های مورد نظر

۲-۴-۱- نقشه کاربری اراضی مورد استفاده جهت دفن و کاربریهای مجاور.

۲-۴-۲- نقشه جهات توسعه روستا.

۲-۴-۳- نقشه های طراحی و اجرایی محل دفن (مقطع و پلان محل دفن، مقطع سلولهای دفن زباله، جزییات خاکبرداری ترانشه ها، مقطع خاکریزها، لوله گذاریهای مربوط به جمع آوری شیرابه، زهکش آبهای سطحی، توپوگرافی منطقه و محل دفن، حصارکشی محل دفن و)

۲-۴-۴- نقشه های تعیین موقعیت محل دفن در مجموعه روستاهای منطقه.

۲-۴-۵- نقشه جاده های دسترسی به محل دفن.

۲-۴-۶- سایر نقشه های مورد نیاز با توجه به شرایط منطقه.

۳- طرح تفکیک از مبدأ و بازیافت پسماندهای روستایی

۳-۱- تعیین ترکیب فیزیکی هر يك از مواد قابل تفکیک و بازیافت با توجه به ویژگی روستاهای هر منطقه .

۳-۲- تعیین اولویت های مواد قابل تفکیک و علت انتخاب آنها.

۳-۳- تعیین ظروف و روش های مناسب برای تفکیک از مبدأ، بازیافت، جمع آوری و حمل پسماندهای روستایی به محل های دفع موجود.

- ۳-۴- تعیین کلیه هزینه های تفکیک از مبدأ و بازیافت در پروژۀ ارایه شده .
- ۳-۵- تعیین شیوه های جلب مشارکت روستاییان در اجرای پروژه .
- ۳-۶- تعیین سیاست ها و برنامه های آموزشی برای روستاییان .
- ۳-۷- تعیین هزینه های آموزش تفکیک از مبدأ و بازیافت .
- ۳-۸- بررسی و تعیین مراکز فروش و تحویل مواد تفکیک شده .
- ۳-۹- تعیین شیوه های مناسب بازیافت پسماندهای کشاورزی در منطقه اجرای پروژه .
- ۳-۱۰- تهیه کلیه نقشه های اجرایی مربوط به سایت های تفکیک از مبدأ و بازیافت .

تبصره :

طرحهای مرتبط با احداث و توسعه سیستم های بیوکمپوست خانگی باید بر اساس دستورالعمل مربوطه ابلاغی به شماره ۴۹۶۴۹/۱۰ مورخ ۸۳/۱۱/۲۱ تهیه و تدوین گردند .

تبصره :

این شیوه نامه جایگزین شیوه نامه ابلاغی به شماره ۶۵۴۸/۱۰۳/۰۱ مورخ ۸۴/۵/۵ می باشد .